

16-5-2024

Document verwerkt

Besluit

Vergadering van 14 mei 2024

Regiovisie Sociaal Domein

De Gemeenteraad van de gemeente Schagen,

gelezen het voorstel van college van burgemeester en wethouders d.d. 19 maart 2024

besluit

1. In te stemmen met de Regiovisie Sociaal Domein Kop van Noord-Holland 2024-2029

Aldus besloten in de vergadering van 14 mei 2024.

De Gemeenteraad van de gemeente Schagen,

griffier
G.E.P. Meijer

voorzitter
M.J.P. van Kampen

Regiovisie Sociaal Domein van de Kop van Noord-Holland

2024-2029

Inhoudsopgave

<u>HOOFDSTUK 1: INLEIDING</u>	1
<u>HOOFDSTUK 2: DE 8 AMBITIES</u>	4
<u>HOOFDSTUK 3: RANDVOORWAARDEN</u>	10
<u>HOOFDSTUK 4: SAMENWERKEN EN PARTNERSCHAP</u>	12
<u>HOOFDSTUK 5: MEERJARENPLANNING</u>	14

Hoofdstuk 1: Inleiding

In de regio Kop van Noord-Holland (Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel) krijgen alle inwoners de kans om veilig op te groeien, zich te ontwikkelen, een opleiding te volgen, te werken, mee te doen in de maatschappij en gezond oud te worden. De Kop van Noord-Holland is een regio waarin iedereen, ongeacht leeftijd, achtergrond of situatie, mee mag en kan doen. Toch kan elke inwoner in het leven weleens te maken krijgen met een tegenslag en daarbij hulp nodig hebben. Vaak kan deze hulp geboden worden door personen uit de directe omgeving van de inwoner (gezin, familie, vrienden, buurtgenoten, de sportclub, collega's et cetera). Soms is er daarnaast meer nodig. Dan kan de inwoner rekenen op ondersteuning of zorg vanuit het Sociaal Domein.

In deze regiovisie verstaan we onder het Sociaal Domein alle vrijwilligers, professionals en organisaties die bij kunnen dragen aan het veilig opgroeien, ontwikkelen, volgen van een opleiding, participeren in werk, meedoen in de maatschappij en gezond oud worden van de inwoners. Meer concreet omvat het Sociaal Domein de adviesraden Sociaal Domein, welzijns-/gezondheids-/onderwijs-/en veiligheidspartners, zorgaanbieders, en de gemeenten.

De partners in het Sociaal Domein dragen samen zorg voor:

- Het organiseren en bieden van ondersteuning en zorg aan inwoners die dat nodig hebben
- Het voor de inwoners beschikbaar hebben van de benodigde zorgfuncties
- Het vergroten van de leefbaarheid voor de inwoners
- Het bevorderen van het meedoen in de maatschappij van de inwoners
- Het, ten behoeve van de inwoners, (continue) verbeteren van het zorglandschap

Dit alles moet gerealiseerd worden binnen het financieel kader dat er voor het Sociaal Domein beschikbaar is. Effectiviteit en efficiëntie (verminderen bureaucratie) spelen dan ook een belangrijke rol.

Het document dat voor u ligt behandelt de gezamenlijke opdracht die wij als partners in het Sociaal Domein hebben. Het bevat een beschrijving van hoe we tot de regiovisie zijn gekomen tot hoe we gezamenlijk invulling zullen geven aan de opgaven in het Sociaal Domein de komende jaren.

De druk op het Sociaal Domein neemt toe

De partners in het Sociaal Domein zien grote uitdagingen voor de regio. Naar verwachting vergrijst de regio komende jaren sneller dan gemiddeld in Nederland doordat het aantal ouderen (75+) toeneemt terwijl het aantal jeugdigen (0-18 jaar) in de regio afneemt. Daarnaast zal de vraag naar zorg toenemen. Zo is het bijvoorbeeld de verwachting dat, bij ongewijzigd beleid, in 2027 één op de zes jeugdigen Jeugdhulp zal ontvangen. De vergrijzing en de toenemende vraag om zorg leiden tot een verdere toename van de druk op de zorg, terwijl er tegelijkertijd ook minder mensen beschikbaar zijn om het werk in deze sector uit te voeren. Het is dan ook de verwachting dat het aantal openstaande vacatures in het Sociaal Domein blijft toenemen en de druk op de mantelzorgers blijft groeien. Daarnaast lijkt de sociale samenhang te zijn afgenomen en gevoelens van eenzaamheid bij veel inwoners te zijn toegenomen. Ook hebben steeds meer inwoners moeite om, financieel gezien, de eindjes aan elkaar te knopen. Tot slot is het een uitdaging voor de regio om ervoor te zorgen dat nieuwkomers zich snel thuis voelen en kansen krijgen om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij. Al deze uitdagingen vragen om maximale en optimale inzet van alle partners in het Sociaal Domein.

Domein overstijgende uitdagingen

Het is duidelijk dat de uitdagingen waarmee de regio zich geconfronteerd ziet, de grenzen van de traditionele domeinen Jeugd, Wmo, Arbeidsmarkt & Participatie, Onderwijs & Ontwikkeling en

Gezondheid overstijgen. We zien dat hulpvragen voor het kind vanuit de Jeugdwet vaak ook verband houden met de behoefte aan ondersteuning voor ouders. Ook bij kwesties rond bestaanszekerheid zien we dat er naast financiële vragen ook vragen rond werk, inkomen en huisvesting kunnen spelen en dat deze vragen ook weer kunnen leiden tot problemen tussen gezinsleden. Het is dus nodig om de domeinen met elkaar te verbinden. Dit vraagt van alle betrokken partners in het Sociaal Domein om een integrale aanpak, waarbij voor iedere inwoner gekeken wordt naar alle levensgebieden die van invloed zijn op het welbevinden. De regio omarmt het gedachtegoed van Positieve Gezondheid in deze aanpak. Daarnaast wordt voor iedere inwoner ook gekeken naar wat personen uit de directe omgeving van de inwoner (gezin, familie, vrienden, buurtgenoten, de sportclub en collega's) kunnen betekenen.

Er zijn er ook nog uitdagingen buiten de scope van het Sociaal Domein die van invloed zijn op het welzijn en de bestaanszekerheid van de inwoners. Denk hierbij aan het hebben van een passende woning, een inkomen of gezonde leefomgeving voor de inwoners. Deze regiovisie bevat de ambities voor het integrale Sociaal Domein maar zijn ook (deels) Sociaal Domein overstijgend.

Gemeentegrenzen overstijgende uitdagingen

De genoemde uitdagingen voor het Sociaal Domein overstijgen niet alleen de grenzen van het Sociaal Domein, maar ook de gemeentegrenzen. Vraagstukken als 'het tekort aan personeel in het Sociaal Domein', 'de toenemende vergrijzing', 'de druk op het Sociaal Domein' en 'het tijdig beschikbaar houden van passende hulp' zijn vraagstukken die spelen in de hele regio. Door als vier gemeenten in de regio Kop van Noord-Holland intensief samen te werken kan beter antwoord worden gegeven op deze uitdagingen. Voor sommige vraagstukken werkt de regio ook bovenregionaal samen, bijvoorbeeld als het gaat om het beschikbaar krijgen en houden van vormen van hulp die vragen om zeer specifieke expertise en een kleine capaciteitsbehoefte.

Ook landelijke en andere (boven) regionale ontwikkelingen, zoals 'de Hervormingsagenda Jeugd', 'het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming', 'Elke regio telt', 'het Integraal Zorgakkoord (IZA)', het 'Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)' en de 'Regionale agenda onderwijs en zorg', vragen om intensieve samenwerking tussen veel en soms zelfs alle partners in het Sociaal Domein en dus ook om samenwerking tussen de gemeenten. Deze regiovisie is in lijn met de hierboven genoemde ontwikkelingen opgesteld.

Het doel van de regiovisie

In deze regiovisie hebben de vier gemeenten van de Kop van Noord-Holland met input van de partners uit het Sociaal Domein vastgelegd wat zij in de periode 2024-2029 in het Sociaal Domein willen bereiken. Daarnaast beschrijft de regiovisie hoe de gemeenten de onderlinge samenwerking met elkaar en met partners in het Sociaal Domein willen vormgeven.

Met de regiovisie als kompas in de hand, kunnen we voor de inwoners:

- de zorg die nodig is nog beter organiseren,
- de benodigde, zorgfuncties beschikbaar houden,
- de leefbaarheid verder vergroten,
- het mee kunnen doen in de maatschappij bevorderen,
- het zorglandschap continue blijven verbeteren.

Wat we in het Sociaal Domein doen moet bijdragen aan het realiseren van de ambities die in deze regiovisie zijn opgenomen.

Het proces dat heeft geleid tot de regiovisie

Het proces is gestart met bestuurlijke bijeenkomsten. Hierin hebben de wethouders met een Sociaal Domein taak in hun portefeuille, van gedachten gewisseld over de uitdagingen waarvoor de regio staat en welke ambities zij gezamenlijk hebben. Daarnaast is gesproken over de onderlinge samenwerking en de samenwerking met partners. De uitkomst van deze bijeenkomsten is vastgelegd in een pamflet. Dit pamflet vormde het vertrekpunt voor bijeenkomsten met advies-/cliëntenraden, welzijns-/gezondheids-/onderwijs-/veiligheidspartners en zorgaanbieders (Wmo, Jeugd en Participatie). Parallel aan deze bijeenkomsten is met (een vertegenwoordiging van) de gemeenteraden in gesprek gegaan over het pamflet. Tijdens de bijeenkomsten is input opgehaald voor de regiovisie.

In het besluitvormingsproces is de (concept) regiovisie besproken in het regionaal Management Overleg (ambtelijk) het regionaal Portefeuillehouders Overleg (Sociaal Domein – Onderwijs), de colleges, de Adviesraden Sociaal Domein, de Regionale Raadscommissie Noordkop en uiteindelijk in de gemeenteraden.

Leeswijzer

In deze Regiovisie Sociaal Domein van de Kop van Noord-Holland 2024-2029 staan in hoofdstuk 2 de ambities voor het Sociaal Domein beschreven. In hoofdstuk 3 worden de randvoorwaarden voor het realiseren van deze ambities genoemd. In hoofdstuk 4 staat hoe we de samenwerking in het Sociaal Domein vorm gaan geven. In hoofdstuk 5 is een meerjarenplanning weergegeven.

Een besluit over de governance voor regionale samenwerking tussen de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel zal in Q2 van 2024 worden genomen. Met dat besluit zal de regio voldoen aan de afspraken welke voortvloeien uit de Norm voor Opdrachtgeverschap (VNG resolutie 10-06-2020).

Hoofdstuk 2: De 8 ambities

De komende jaren staat het Sociaal Domein voor een aantal complexe uitdagingen die vragen om een integrale en gezamenlijke aanpak. Per uitdaging is kennis, kunde en capaciteit nodig van meerdere partners uit het Sociaal Domein. Daarnaast is er bij iedere uitdaging, op onderdelen, ook kennis, kunde en capaciteit van buiten het Sociaal Domein nodig.

Het is duidelijk dat de Sociaal Domein uitdagingen vragen om de beweging van 'zorg' naar 'preventie'. Op de huidige manier doorgaan met het bieden van zorg en ondersteuning in het Sociaal Domein is niet houdbaar. Om alle uitdagingen het hoofd te kunnen bieden, is het nodig om, op basis van deze inhoudelijke visie, het Sociaal Domein toekomstgericht te organiseren. Hier ligt een opdracht voor alle partners in het Sociaal Domein, maar ook voor de inwoners zelf. Het is een opdracht die we echt met z'n allen op moeten pakken.

De ambities 1 en 2 vormen het fundament; een goede basis voor iedere inwoner als het gaat om gezondheid, wonen, werk, onderwijs en inkomen. Door hierin te investeren wordt het welbevinden van inwoners bevorderd en kunnen problemen worden voorkomen.

Als dat welbevinden dan toch onder druk komt te staan gaan de ambities 3 en 4 helpen om ervoor te zorgen dat inwoners zo veel mogelijk zelf (samen met personen uit hun directe omgeving)aan de slag gaan met het vinden van oplossingen. Vanuit het Sociaal Domein wordt hierbij ondersteuning geboden.

De ambities 5 en 6 zijn gericht op het creëren en in stand houden van een veilige en gezonde leefomgeving in alle levensfasen en het hierbij, op tijd, bieden van kwalitatief goede zorg.

Om de ambities 1 tot en met 6 te kunnen verwezenlijken is het goed organiseren van de zorg van groot belang. De ambities 7 en 8 zijn hierop gericht

1. Een stabiel en waardig bestaan voor iedere inwoner

3. Voorkomen en vroegtijdig verhelpen van problemen

5. Veilig, gezond en vitaal

7. Gezamenlijke verantwoordelijkheid is de basis

2. Optimaal deelnemen aan de maatschappij

4. Zo veel mogelijk zelf oplossen

6. Kwaliteit, op tijd en dichtbij

8. Voldoende vrijwilligers, mantelzorgers en professionals

1. Een stabiel en waardig bestaan voor iedere inwoner

We streven ernaar dat alle inwoners, ongeacht hun achtergrond of omstandigheden, een stabiel en waardig bestaan hebben.

Om mee te kunnen doen in de maatschappij is een inkomen, een woning, toegang tot onderwijs, toegang tot zorg en een buffer voor onverwachte uitgaven nodig. Deze elementen van bestaanszekerheid vormen een randvoorwaarde voor het welzijn van al onze inwoners en helpen problemen te voorkomen. De bestaanszekerheid van inwoners staat onder druk. Hoewel de elementen van bestaanszekerheid voor een deel buiten de scope van het Sociaal Domein vallen, kan vanuit het Sociaal Domein wel een belangrijke bijdrage geleverd worden om de druk op de bestaanszekerheid te verminderen en soms zelfs weg te nemen.

Bij deze ambitie ligt de focus op vier thema's:

- **Werk en Inkomen:** We streven naar een nauwe samenwerking met het economische domein. In situaties waar al sprake is van schulden, bieden we ondersteuning aan individuen en gezinnen om passende financiële middelen te verkrijgen en investeren we in financiële educatie. We wijzen inwoners op de beschikbare sociale voorzieningen en bieden daarmee ondersteuning in bredere zin.
- **Wonen:** We sluiten aan bij de woonopgave voor de regio Kop van Noord-Holland en zetten kennis, kunde en capaciteit in om ervoor te zorgen dat er passende huisvesting komt voor mensen met specifieke behoeften zoals ouderen, jongeren, mensen met een beperking of kwetsbare gezinnen.
- **Onderwijs:** We erkennen de belangrijke rol van onderwijs voor onze inwoners en streven naar een krachtige verbinding tussen zorg en onderwijs. Dit omdat de school vaak als eerste signalen opvangt wanneer het niet goed gaat met een jeugdige. Hierdoor wordt het mogelijk om in een vroeg stadium in te grijpen en escalatie van problemen te voorkomen (preventie). Het is van belang hiervoor ruimte te creëren, zodat een leraar zich (vooral) bezig kan houden met het opleidingsperspectief, terwijl een zorgprofessional zich bezighoudt met de zorgvragen. Daarnaast streven we naar betere mogelijkheden voor onze inwoners om binnen de regio verder/door te kunnen studeren. Daarom faciliteren we meer opleidingsmogelijkheden, zodat inwoners binnen onze regio de kans krijgen om hun onderwijsambities na te streven, zich verder te ontwikkelen en in onze regio kunnen blijven wonen en werken. Ook streven we naar een doorgaande lijn vanuit het voorschoolse, naar het primair, het voortgezet en het beroeps- en wetenschappelijk onderwijs. Daarnaast wordt gestreefd naar inclusief onderwijs.
- **Leefomgeving en zorg:** We streven voor al onze inwoners naar een gezonde leefomgeving (van opgroeien tot vitaal oud worden). Hierbij gaan we niet uit van ziekte, klachten of problemen, maar van mensen zelf. We investeren in preventie, voorlichting en hulp om ongezond gedrag tegen te gaan, gezonde keuzes te bevorderen en, daar waar dat toch nodig is, samen met de inwoner (en personen uit de directe omgeving) klachten en problemen zo goed mogelijk op te lossen.

2. Optimaal deelnemen aan de maatschappij

We streven ernaar dat alle inwoners zich kunnen ontwikkelen en deel kunnen nemen aan de maatschappij. Het optimaal benutten van de talenten en mogelijkheden van de inwoner staan hierbij centraal.

Bij deze ambitie ligt de focus op vier thema's:

- **Inclusieve samenleving:** Iedereen krijgt, ongeacht leeftijd, achtergrond of situatie, de kans om mee te doen en zich te ontwikkelen. Hiervoor bevorderen we gelijke kansen, stimuleren we

diversiteit en bieden we ondersteuning aan inwoners om actief betrokken te zijn bij de maatschappij. Ook inclusief onderwijs is een belangrijk uitgangspunt in de regio.

- *Voorkomen en terugdringen afstand tot de arbeidsmarkt:* We ondersteunen inwoners met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt en stimuleren het zo veel mogelijk meedoen van alle inwoners in onze maatschappij en in onze arbeidsmarkt. We richten ons hierbij op (de ontwikkeling van) gerichte programma's, trainingen en ondersteuningsstructuren.
- *Nieuwkomers:* We hebben aandacht voor, en zetten in op, het integreren van, nieuwkomers in hun directe leefomgeving. Vanuit de sociale basis in de wijk/woonkern bieden we nieuwkomers ondersteuning bij het vinden van hun weg en het vinden van aansluiting in hun leefomgeving.
- *Verzilvering:* We stimuleren ouderen om hun kennis en ervaring in te zetten voor de maatschappij.

3. Voorkomen en vroegtijdig verhelpen van problemen

We streven ernaar om inwoners te helpen bij het voorkomen van problemen en, als er problemen ontstaan, die zo snel mogelijk te verhelpen.

We zetten in op voorlichting en bieden tijdig passende zorg om zwaardere zorg te voorkomen. Zo houden we de zorg beschikbaar en betaalbaar voor de inwoners die dat echt nodig hebben. Het waarmaken van deze ambitie vraagt om het samen optrekken en het verder versterken van de samenwerking tussen vrijwilligers, mantelzorgers en professionals. Samenwerking, proactieve betrokkenheid van alle partijen en een gedeelde focus op preventie, dragen bij aan het voorkomen van problemen maar ook aan het vroegtijdig verhelpen van problemen.

Bij deze ambitie ligt de focus op twee thema's:

- *Het versterken van de sociale basis:* Inwoners ontmoeten elkaar en zien naar elkaar om. Door ontmoetingen tussen inwoners te faciliteren dragen we bij aan het versterken van het netwerk van de inwoner en kunnen problemen worden voorkomen. We versterken de sociale basis door initiatieven uit wijken/kernen te stimuleren, laagdrempelige ontmoetingsplekken te creëren, vrijwilligerswerk te bevorderen en ruimte te maken voor innovatieve initiatieven uit de woonkern/wijk.
- *Preventie en vroeg-signalering:* We hebben, door de aanwezigheid van vrijwilligers en professionals, voelsprietten in de wijken/kernen. We zetten in op voorlichting en preventieve interventies. We werken outreachend, door aanwezig en zichtbaar te zijn in de wijken/kernen, op scholen, bij verenigingen en andere plaatsen waar mensen samenkomen.

4. Zo veel mogelijk zelf oplossen

We streven ernaar dat onze inwoners zo veel mogelijk zelf oplossingen zoeken voor problemen, klachten en tegenslagen en hierbij gebruik maken van personen uit hun directe omgeving.

Klachten, tegenslagen en perioden waarin het niet zo lekker gaat, horen bij het leven. Ieder mens maakt ze mee en de meeste mensen zijn ook goed in staat om daarmee om te gaan.

Bij deze ambitie ligt de focus op twee thema's:

- *Versterken van het eigen netwerk:* Indien het een inwoner niet lukt om een eigen probleem, klacht of tegenslag op te lossen, stimuleren en ondersteunen we de inwoner om personen uit de directe omgeving (gezin, familie, vrienden, buurtgenoten, de sportclub, collega's et cetera) te mobiliseren, en hen te vragen of zij de inwoner bij kunnen staan. Zo wordt het probleem, de klacht of tegenslag opgelost en het netwerk van de inwoner versterkt zodat deze ook bij een volgend(e) probleem, klacht of tegenslag samen met dat netwerk op zoek kan gaan naar een oplossing.

- *Collectieve oplossingen:* Het Sociaal Domein faciliteert en ondersteunt groepen inwoners met vergelijkbare problemen, klachten en tegenslagen in het werken aan oplossingen. Het delen van ervaringen, elkaar steunen en het samen zoeken naar oplossingen draagt bij aan het voorkomen van escalatie van problemen.

5. Veilig, gezond en vitaal

We streven voor onze inwoners naar een veilige en gezonde leefomgeving in alle levensfasen; van het kansrijk opgroeien tot het vitaal oud worden.

Deze ambitie is erop gericht om inwoners zo veel mogelijk in hun vertrouwde omgeving te laten wonen.

Bij deze ambitie ligt de focus op drie thema's:

- *Een kansrijke start:* Alle kinderen, ongeacht hun achtergrond, krijgen gelijke kansen om zich optimaal en in een veilige omgeving te ontwikkelen.
- *Thuis (of zo thuis mogelijk) opgroeien:* Kinderen kunnen het best thuis opgroeien. We streven naar 0 uithuisplaatsingen. Als veilig thuis opgroeien echt niet kan, kan een kind opgroeien in een huis dat zo veel mogelijk op een thuis lijkt en zich zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke leefomgeving van het kind bevindt.
- *Vitaal ouder worden:* We bevorderen het thuis kunnen blijven wonen van ouderen. Dit omvat zorg en voorzieningen die het mogelijk maken dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig, comfortabel en veilig in hun eigen huis kunnen blijven wonen. Wanneer technologische ontwikkelingen hieraan kunnen bijdragen dan zetten we deze in.

6. Kwaliteit, op tijd en zo dichtbij als mogelijk

We streven naar kwalitatief goede en tijdige zorg die bij de inwoner thuis (of zo dicht mogelijk bij dat thuis) wordt geboden.

Bij deze ambitie ligt de focus op vier thema's:

- *Nabijheid en persoonlijke aandacht:* We organiseren de zorg dichtbij en rondom de inwoner met ruimte voor persoonlijke aandacht. Hierbij maken we, ten behoeve van de kwaliteit en nabijheid van zorg, ook gebruik van technologische ontwikkelingen.
- *Tijdig en beschikbaar:* Als zorg nodig is, is dat tijdig beschikbaar. We streven naar 0 mensen op een wachtlijst. We bieden de juiste zorg op de juiste plek. Als zorg niet direct beschikbaar is, zorgen we ervoor dat er in de tussenliggende periode ondersteuning beschikbaar is.
- *Beheersbaar:* We hebben een kwalitatief goed en financieel beheersbaar zorglandschap. De administratieve lasten en bureaucratie worden, daar waar dat kan, teruggebracht.
- *Bereikbaarheid:* We zetten kennis, kunde en capaciteit vanuit het Sociaal Domein in om de mobiliteit voor alle inwoners te bevorderen. Toegankelijkheid tot diensten, meedoen in de samenleving en het kunnen krijgen van ondersteuning en zorg vanuit het Sociaal Domein moeten voor iedereen gegarandeerd zijn.

7. Gezamenlijke verantwoordelijkheid als basis

We streven ernaar dat, voor alle vraagstukken waarvoor dat nodig is, de kennis, kunde en capaciteit van alle benodigde partners in het Sociaal Domein vroegtijdig samenkomt om vervolgens vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid een oplossing te vinden. Dit geldt voor vragen van de individuele inwoner en voor vragen die het niveau van de individuele inwoner overstijgen.

We zorgen ervoor dat alle Sociaal Domein partners vanuit hun eigen rol bijdragen aan integrale en passende zorg voor inwoners. Om hoogwaardige zorg aan onze inwoners te bieden, is samenwerking waarbij iedereen vanuit zijn rol en expertise kan bijdragen, cruciaal. Door goed naar elkaar te kijken en te luisteren, kunnen we beter op elkaar aansluiten. Dit geldt ook voor Sociaal Domein overstijgende vraagstukken.

Bij deze ambitie ligt de focus op twee thema's:

- *Verbonden zorglandschap*: Partners binnen het Sociaal Domein zijn verbonden met elkaar. Dit geldt op het niveau van de inwoner op het moment dat die inwoner zorg nodig heeft van meerdere partners. Dit geldt ook op het niveau van inwoner overstijgende vraagstukken als voor het oplossen daarvan de kennis, kunde en capaciteit van meerdere partners nodig is. Er is sprake van korte lijnen, partijen kennen elkaar en zijn in staat om integraal samen te werken.
- *Kijken naar de hele mens*: Bij het verwezenlijken van al onze ambities kijken we, als we in gesprek gaan met de inwoner, naar alle leefgebieden van Positieve Gezondheid (Lichamelijk welbevinden, Mentaal welbevinden, Zingeving, Kwaliteit van leven, Meedoen, Dagelijks functioneren). We gaan dus niet alleen in op de vraag die de inwoner in eerste instantie stelt, maar kijken naar alle leefgebieden en maken samen met de inwoner een plan. Als het probleem ook de naasten van de inwoner raakt (partner, gezinsleden) wordt een plan gemaakt met alle betrokkenen.

8. Voldoende vrijwilligers, mantelzorgers en professionals

We streven naar een capaciteit van vrijwilligers en professionals die kwalitatief en kwantitatief in staat zijn om antwoord te kunnen geven op alle, binnen het Sociaal Domein vallende, vragen van onze inwoners.

Het arbeidsvraagstuk vormt één van de grootste uitdagingen voor onze regio. Het is belangrijk dat we realistisch zijn en begrijpen dat we dit vraagstuk waarschijnlijk niet volledig kunnen oplossen. We benaderen het vraagstuk vanuit twee invalshoeken: we streven ernaar om de vraag om zorg terug te dringen en we streven ernaar om zo veel mogelijk vrijwilligers en professionals te werven en aan ons te verbinden.

Het terugdringen van de vraag om zorg bereiken we door de ambities 1 tot en met 7 waar te maken en meer concreet door:

- te normaliseren, zodat de instroom in zorg wordt beperkt,
- digitale hulpmiddelen in te zetten, zodat vrijwilligers, mantelzorgers en professionals efficiënter kunnen worden ingezet,
- de verbinding tussen informele en formele zorg te versterken zodat formele zorg eerder kan worden afgeschaald,
- bureaucratie te verminderen, zodat meer tijd over blijft het bieden van zorg.

Bij het streven naar een toereikende capaciteit aan vrijwilligers, mantelzorgers en professionalsvoldoende ligt de focus op 6 thema's:

- *Vrijwilligers en mantelzorgers voor de regio behouden*: Onze vrijwilligers en mantelzorgers ontvangen training en ondersteuning/coaching om hun taak goed uit te kunnen voeren. Hierbij wordt goed gekeken naar hoe overbelasting kan worden voorkomen. We zorgen ervoor dat onze vrijwilligers en mantelzorgers zich gewaardeerd voelen.
- *Nieuwe mantelzorgers voorbereiden op, en begeleiden bij, hun nieuwe taak*: Optimaal inzetten op het 'vinden' van mantelzorgers die net aan hun mantelzorgtaak zijn begonnen (ook als ze zich er nog niet van bewust zijn dat ze een mantelzorgtaak aan het uitvoeren zijn) en hen vervolgens trainen/voorbereiden op hun (nieuwe) taak.

- *Nieuwe vrijwilligers werven:* Daar waar mogelijk wordt gezamenlijk ingezet op het werven van vrijwilligers en het trainen/voorbereiden van nieuwe vrijwilligers op hun toekomstige rol.
- *Zorgprofessionals voor de regio behouden:* Het verwezenlijken van deze ambitie ligt primair bij de organisatie bij wie de zorgprofessional in dienst is. Er liggen ook kansen voor de partners binnen het Sociaal Domein om hierop samen te werken. Bijvoorbeeld op arbeidsmobiliteit binnen de regio en het gezamenlijk verzorgen van opleiding en training.
- *Zorgprofessionals van buiten de regio verleiden om te komen werken in onze regio:* Het verwezenlijken van deze ambitie ligt primair bij de organisatie die een vacature heeft. Er liggen ook kansen voor de partners binnen het Sociaal Domein om hierop samen te werken. Gezamenlijke wervingscampagnes, kandidaten wijzen op vacatures bij partners die (mogelijk) beter passend zijn en het gezamenlijk verzorgen van opleiding en training op de onderdelen waarop dat kan (kosten efficiënter waardoor trainingen die anders niet aangeboden kunnen worden nu wel kunnen worden aangeboden), zijn voorbeelden hiervan.
- *Aankomend zorgprofessionals in onze regio opleiden:* We versterken de relatie met de onderwijsvoorzieningen die opleiden tot een baan in de zorg. Dit doen we met onderwijsvoorzieningen die al onderwijsmogelijkheden in onze regio verzorgen, maar ook met andere onderwijsvoorzieningen in Noord-Holland. We ontwikkelen (meer) opleidings-/stageplaatsen en vergroten de mogelijkheden van doorstroom naar een baan na een stageperiode.

Hoofdstuk 3: Randvoorwaarden

We streven ernaar om, binnen de looptijd van deze regiovisie, de acht ambities waar te maken. Hieronder staan vijf voorwaarden. Hoe beter we hieraan voldoen, hoe groter de kans dat we onze doelen ook gaan halen.

Op het moment van opstellen van deze regiovisie wordt nog niet (volledig) aan alle randvoorwaarden voldaan. Het is primair de opdracht voor de regiogemeenten om hiervoor te zorgen.

Daar waar de inwoners zijn

Partners in het Sociaal Domein voeren hun taak 'daar waar de inwoners zijn' uit. We komen thuis bij de inwoner, werken wijk-/kerngericht en zijn er op de scholen. Dit doen we omdat we daarmee herkenbaar en dichtbij beschikbaar zijn en omdat we dan het beste kunnen aansluiten bij de kenmerken en behoeften van de inwoner. Voorzieningen in de wijk/kern en de scholen zijn plekken waar inwoners elkaar ontmoeten, de plek waar inwoners hun (hulp)vragen kunnen stellen en van waaruit partners van het Sociaal Domein uitvoering geven aan hun taak.

De toegang tot zorg

Elke wijk/kern heeft een team dat verantwoordelijk is voor het bieden van passende hulp en ondersteuning bij zorgvragen. Als dat nodig is, kan vandaaruit worden doorverwezen naar gecontracteerd zorgaanbod. Deze teams spelen een cruciale rol voor onze inwoners en zijn onmisbaar bij het verwezenlijken van de ambities uit de regiovisie.

De partners binnen het Sociaal Domein werken samen met deze teams. Om van elkaar te kunnen leren en gebruik te kunnen maken van elkaars ervaringen is het belangrijk dat de teams in de verschillende gemeenten/wijken/kernen op een vergelijkbare manier werken. De eenduidigheid in de werkwijze draagt niet alleen bij aan helderheid en consistentie in de uitvoering van lokale hulp, maar bevordert ook een effectievere en efficiëntere ondersteuning voor onze inwoners. De volgende uitgangspunten voor de toegang worden gehanteerd:

- We werken vanuit uniforme, regionale kaders voor de toegang.
- Er is brede kennis en kunde beschikbaar in alle teams.
- We werken vanuit de vijf basisfuncties voor de toegang: (1) *Veilige leefomgeving* (2) *Tijdig signaleren van de vraag* (3) *Vindbare en toegankelijke hulp* (4) *Handelen met een brede blik* (5) *Leren en verbeteren voor iedereen*.

Effecten meten

Om onze ambities te realiseren worden initiatieven die gestart waren voor het opstellen van de regiovisie, in lijn gebracht met de regiovisie. Daarnaast zullen er, als dat nodig is, nieuwe initiatieven worden gestart. We maken kwalitatief en kwantitatief zichtbaar in hoeverre alles wat we doen ook echt tot de gewenste effecten en verbeteringen voor onze inwoners leidt. Uiteindelijk is het ons doel om, binnen het beschikbare financiële kader, de best mogelijke zorg aan onze inwoners te bieden.

Voor het monitoren gebruiken we indicatoren die zicht geven op het effect van de activiteiten op de ambitie. Hierbij maken we gebruik van bestaande monitoringssystemen of richten hiervoor, als dat nodig is, nieuwe systemen in. Zo kan zorgvuldig worden gemonitord en tijdig worden bijgestuurd.

Leren en verbeteren

Het Sociaal Domein wil in partnerschap samen (verder) leren, ontwikkelen en groeien. Het is belangrijk om de komende jaren met elkaar te investeren in een gezond en lerend innovatie klimaat. Hierbij is het uitgangspunt niet zelf het wiel uit te willen vinden, maar bestaande, goede initiatieven te adapteren en eventueel verder uit te bouwen. Hierbij willen we zoveel mogelijk bottom-up werken.

Het Sociaal Domein heeft kansen om op veel vlakken te leren. Hierbij worden vier niveaus onderscheiden:

- *Inwonersniveau*: Ervaringen van inwoners ophalen en op basis hiervan de zorg verbeteren. Op basis van de ervaringen van inwoners kan de zorg worden doorontwikkeld zodat men goed begrijpt wat in de zorg bijdraagt aan het behalen van het gewenste resultaat.
- *Zorgproduct niveau*: Daar waar mogelijk werken we met interventies waarvan de effectiviteit is aangetoond. We volgen de ontwikkelingen in het land en adapteren effectieve interventies als deze tot een beter resultaat leiden dan de door ons tot dan toe ingezette interventies.
- *Professionalniveau*: Professionals leren van het delen van ervaringen, kennis en expertise.
- *Gemeente- en regioniveau*: In heel Nederland zijn regio's bezig met de transformatie van het Sociaal Domein. De partners van het Sociaal Domein in de Kop van Noord-Holland Noord werken samen met verschillende andere regio's. We delen met elkaar succesverhalen en ervaringen die niet hebben geleid tot het gewenste resultaat.

Op al deze niveaus ontwikkelen we de komende jaren door. Op de verschillende niveaus zijn de partners in het Sociaal Domein voortdurend met elkaar in gesprek en reflecteren daarbij op de uitvoeringspraktijk. De opgedane kennis en ervaring binnen de verschillende opgaven (ambities) worden zorgvuldig verzameld, gebundeld, en gedeeld met de coalities die met betrekking tot iedere opgave zijn gevormd (zie hoofdstuk 4). Op deze manier wordt het lerend vermogen van het Sociaal Domein optimaal benut.

Binnen het beschikbare budget

Het gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het verwezenlijken van de ambities heeft naast een inhoudelijke ook een financiële kant. De beschikbare financiële middelen voor het Sociaal Domein zijn gelimiteerd. De kosten die gemaakt worden voor het verwezenlijken van de ambities moeten gefinancierd worden vanuit het beschikbare budget.

Hoofdstuk 4: Samenwerken en partnerschap

Het realiseren van de ambities kunnen de Sociaal Domein partners niet los van elkaar. Hier is samenwerking voor nodig. In dit hoofdstuk wordt samenwerken vanuit twee invalshoeken nader belicht. Allereerst wordt ingegaan op de samenwerking tussen de vier gemeenten van de regio. Daarna wordt het partnerschap tussen de Sociaal Domein partners beschreven.

Gemeentelijke samenwerking in het Sociaal Domein

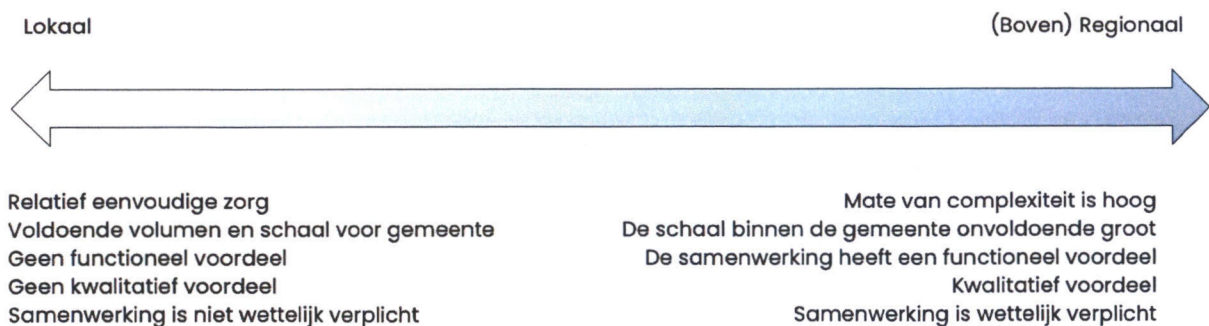
De samenwerking tussen de regiogemeenten vindt plaats op verschillende niveaus en onderdelen:

- Bestuurlijk
- Management
- Beleid
- Inkoop
- Uitvoering van contract- en leveranciersmanagement
- Backoffice
- Toegang tot en uitvoering van hulp
- Leren & ontwikkelen

Per niveau en onderdeel kan de samenwerking tussen de gemeenten verschillen. De regiogemeenten hebben als uitgangspunt dat wordt samengewerkt als dat *meerwaarde* heeft en als het *moet*. De gemeenten in de regio werken samen in het Sociaal Domein wanneer;

- het organiseren van zorg op regionaal niveau, *kwalitatieve en/of financiële meerwaarde* heeft (bepaalde lokale capaciteitsbehoefte en specifieke expertise is vereist),
- het samenwerken een *functioneel voordeel* oplevert,
- het samenwerken *de positie van de gemeenten* ten opzichte van andere regio's en aanbieders versterkt,
- de samenwerking (wettelijk) *verplicht* is.

De regiogemeenten toetsen alles wat zij binnen het Sociaal Domein doen aan de hierboven genoemde uitgangspunten en maken hierbij gebruik van deze schaal:

Van samenwerken naar partnerschap

De opgaven die voortvloeien uit de ambities in deze regiovisie vragen om de inzet van kennis, kunde en capaciteit die niet vanuit één organisatie kan worden geboden. De opgaven zijn ook niet op te delen in losse elementen die verdeeld worden over verschillende organisaties. Het is de overtuiging van de Sociaal Domein partners dat de ambities alleen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid kunnen worden gerealiseerd. Iedere partner die betrokken is bij een opgave brengt specifieke expertise in en zet deze in om, met betrekking tot een specifiek onderdeel van de opgave, tot een oplossing te komen. Daarnaast zet iedere partner zich ook in om de andere partners die betrokken zijn bij de opgave, te ondersteunen bij het vinden van de oplossingen waarop die partners expertise inzetten. Bij partnerschap zet je je in voor de ander, ook wanneer je daar zelf geen (direct) functioneel belang bij hebt.

Met lef en vertrouwen draagt elke partner, vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid, bij aan het realiseren van de ambities. We creëren een omgeving waarin alle partners zich uitgenodigd voelen om in gesprek te gaan over nieuwe initiatieven die aansluiten bij de ambities. We moedigen open dialogen aan, waarin innovatieve ideeën kunnen gedijen.

Dit vraagt van de gemeenten, ten opzichte van de periode voorafgaand aan het opstellen van de regiovisie, om een verschuiving van de rol van 'klassieke opdrachtgever' naar 'regisseur' binnen het partnerschap. Tegelijkertijd vraagt het van de andere partners in het Sociaal Domein om te bewegen van 'uitvoerder' naar 'medeverantwoordelijke' binnen het partnerschap. Vanuit deze nieuwe rollen en verantwoordelijkheden kunnen afspraken gemaakt worden over wat de verschillende partners gaan bijdragen.

De regiogemeenten treden bij het waarmaken van de ambities op als regisseur, ambtelijk opdrachtgever en facilitator. De overige bij een opgave betrokken partners brengen hun kennis, kunde en capaciteit in.

De regiovisie bevat acht ambities en daarmee ook acht opgaven. Bij iedere opgave geven we het partnerschap op drie niveaus vorm:

- Bestuurlijk partnerschap
- Partnerschap op het niveau van management en beleid
- Partnerschap op het niveau van de uitvoering

Bestuurlijk partnerschap

Per opgave geeft een wethouder uit de regio samen met een vertegenwoordiging van bestuurders van organisaties, (inhoudelijk) richting aan de, bij de opgave betrokken, organisaties.

Partnerschap op het niveau van management en beleid

Om de ambities te verwezenlijken wordt elke ambitie vertaald naar een concrete opgave. Voor het opstellen van die concrete opgave werken managers en beleidsmedewerkers van organisaties met, voor de opgave relevante kennis, kunde en capaciteit, nauw samen. De regiogemeenten dragen zorg voor de regie en coördinatie.

Partnerschap op het niveau van de uitvoering

Bij het uitvoeren van programma's/projecten die voortvloeien uit de opgaven, trekken vrijwilligers en professionals van de bij de opgave betrokken Sociaal Domein partners samen op. Bij het samenstellen van project-/werkgroepen is de kennis, kunde en capaciteit die nodig is leidend en de organisatie waaraan de vrijwilliger/professional verbonden is, is hieraan ondergeschikt.

Hoofdstuk 5: Meerjarenplanning

Deze regiovisie is vastgesteld voor de periode 2024-2029. In deze periode zullen we ons inspannen om de gestelde ambities te verwezenlijken.

Het jaar 2024 staat in het teken van voorbereiding, waarbij we ons richten op de structuur van het partnerschap, het per opgave samenstellen van een groep van organisaties met specifieke kennis, kunde en capaciteit rond de opgave, het inventariseren van lopende en gewenste ontwikkelingen, het concretiseren van plannen, het prioriteren en het in een tijdpad plaatsen van die plannen. Vanaf 2025 gaan we de plannen implementeren en uitvoeren. Vanaf dat moment loopt het proces voor de verschillende opgaven mogelijk anders en kan de planning in tijd verschillen. Vervolgens staat de periode 2027 – 2029 in het teken van evalueren en borgen. Hieronder staan per fasen de stappen op hoofdlijnen beschreven:

Fase 1: Voorbereiden

Stap 1: Het inrichten van de structuur van het partnerschap en het, per opgave, formeren een groep van organisaties met specifieke kennis, kunde en capaciteit rond de opgave (april – mei 2024)

Stap 2: Inventariseren (mei – juli 2024)

De groep van organisaties met specifieke kennis, kunde en capaciteit rond de opgave brengt onder regie van de gemeente in kaart welke programma's/projecten er met betrekking tot de opgave lopen. De groep stelt, op hoofdlijnen, een meerjarenplan op en benoemt daarin de (reeds lopende + nieuwe) projecten waarvan verwacht wordt dat deze een bijdrage gaan leveren aan het waarmaken van de ambitie.

Stap 3: Concretiseren (augustus – november 2024)

Per opgave worden projectplannen geschreven en alle projecten worden geplot in een gedetailleerde meerjarenplanning. De meerjarenplanning met bijbehorende projectplannen wordt eind november op inhoud ter instemming voorgelegd

Stap 4: Prioriteren (december 2024)

De meerjarenplannen met bijbehorende programma-/projectplannen van de verschillende opgaven worden met elkaar in lijn gebracht (spreiding van werkdruk en logische volgorde) en geprioriteerd. Het geprioriteerde totale meerjarenplan wordt bestuurlijk vastgesteld. Het resultaat van deze fase is een meerjarenplanning met een aantal concrete uitvoeringsplannen en projecten.

Fase 2: Uitvoeren

Het moment waarop een programma/project start is vastgelegd in de meerjarenplanning (fase 1, stap 4). De hieronder weergegeven planning per stap is dan ook illustratief.

Stap 1: Opstarten (januari – maart 2025)

De aan een opgave verbonden groep bespreekt de start van de uitvoering met betrokkenen (uitvoering). Hierbij wordt de globale planning en de rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen doorgenomen. Eventuele knelpunten worden geïdentificeerd en er worden afspraken gemaakt over de communicatie en rapportage tijdens de uitvoeringsfase.

Stap 2: Uitvoeren (maart 2025 – december 2027)

Gedurende deze periode wordt het programma/de projecten geïmplementeerd en uitgevoerd.

Stap 3: Tussentijdse evaluaties (periodiek)

Gedurende de uitvoeringsfase voert de groep die aan een opgave verbonden is tussentijdse evaluaties uit. Er wordt gekeken naar wat goed is gegaan en waar eventuele knelpunten zijn ontstaan.

Stap 4: Verbeteren (doorlopend)

Op basis van de tussentijdse evaluatie worden verbeterpunten geïdentificeerd en vastgesteld. Het resultaat van deze stap vormt input voor eventuele vervolgfases of nieuwe initiatieven.

Fase 3: Evalueren en borgen

Het moment waarop een programma/project geëvalueerd en geborgd wordt is vastgelegd in de meerjarenplanning (fase 1, stap 4). De hieronder weergegeven planning per stap is dan ook illustratief.

Stap 1: Evalueren (vanaf 2027)

Zodra een programma of project is afgerond, start de evaluatiefase. De groep van, aan de opgave verbonden organisaties, beoordelen de resultaten en effecten van het specifieke programma of project. Hierbij wordt gekeken naar: de mate waarin de gestelde doelen zijn behaald, eventuele knelpunten tijdens de uitvoering en de tevredenheid van betrokken stakeholders en inwoners. De evaluatie omvat zowel kwantitatieve als kwalitatieve aspecten.

Stap 2: Optimaliseren en borgen

Op basis van de evaluatieresultaten worden verbetermogelijkheden geïdentificeerd. De groep van, aan de opgave verbonden organisaties stelt een plan op om de processen en resultaten verder te optimaliseren en te borgen. Indien projecten te weinig hebben bijgedragen aan het bewerkstelligen van de ambitie worden deze afgebouwd.

Circulair proces

Gedurende fase 2, maar ook in fase 3, blijven de groepen die aan de opgaven verbonden zijn met elkaar in gesprek over mogelijke (nieuwe) programma's/projecten en/of het bijsturen van lopende projecten. Er is sprake van een circulair proces waarbij we, met uitzondering van stap 1 van fase 1 steeds dezelfde stappen doorlopen.

